

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMÉGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi elöljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

2856—1907. bftő. szám.

Ő Felsége a király nevében!

A marosvásárhelyi kir. törvényszék, mint esküdtbíró, a Bodó Sándor kir. törvényszéki elnök elnöke alatt, Wittich Károly kir. törvényszéki bíró, Váry László kir. járásbíró, valamint Bardocz Árpád kir. törvényszéki jegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a székelyudvarhelyi kir. törvényszék vádhatóságának 1906. évi 3085. szám alatt kelt vádhatározatában ifj. Daniel Lajos ellen nyomtatvány után elkövetett becsületsértés vétsége miatt foglalt vád folyt a kir. törvényszéknek 1907. évi 1948. szám alatt kelt végzése folytán Dr. Bedő Sándor ügyvéd, mint magánvádló képviselőjének, a vádlottnak és Dr. Elekes Dénes ügyvéd, mint védőnek jelenlétében 1907. évi április hó 3-ik napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád- és védelem meghallgatása után következőleg

I T É L T:

A kir. törvényszék mint esküdt bíróság ifj. Daniel Lajos vádlottat, a ki 1885. évi január hó 4-én született, vargasi születésű, jelenleg kolozsvári lakos, unitárius, nőtlen, vagyonelvonat, joghallgató, besorozott katona, — miután az esküdtek a hozzájuk intézett következő kérdésekre:

„Bűnös-e ifj. Daniel Lajos vádlott, mint szerző abban, hogy a Székelyudvarhelyt megjelenő „Székely-Udvarhely” című lap 1906. évi július 29-én kiadott 59. számának „Nyílttér” rovatában foglalt s a székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez 2323—1906. bftő. szám alatt beadott vádiratban megjelölt szavakkal, Gálffy Kálmán ellen meggyalázó kifejezést használt? Igen vagy nem?”

„Bűnös-e ifj. Daniel Lajos vádlott, mint szerző abban, hogy a Székelyudvarhelyt megjelenő „Székely-Udvarhely” című lap 1906. évi augusztus 5-én kiadott 61. számában, a „Nyílttér” rovatban foglalt s a székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez 2323—1906 bftő. szám alatt beadott vádiratban megjelölt szavakkal, Gálffy Kálmán ellen meggyalázó kifejezést használt? Igen vagy nem?”

7-nél több igen-nel felelték, bűnösnek mondja ki a btk. 261. §-ában meghatározott s e szakasz második tétele szerint minősülő két rendbeli, nyomtatvány után elkövetett becsületsértés vétségében

s ezért a btk. 261. §. 2. tétele alapján, a btk. 92. §-ának alkalmazásával, figyelemmel a btk. 102. §-ára,

a marosvásárhelyi kir. ügyészségnél az 1892: XXVII. t.c. 3. §-ában meghatározott célokra, 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett befizetendő,

nem fizetés esetén az 1848: XVIII. t.c. 30. §-ának 3. pontja szerint, a „Székely-Udvarhely” c. lap biztosítékából levonandó s ki nem telés esetén ezen lap felelős szerkesztője, kiadója vagy tulajdonosa egyéb javaira is vezetendő végrehajtás által biztosítandó

s behajthatlanság esetén 5—5 (öt-öt) napi fogházra átváltoztatandó 50—50 (ötven-ötven) korona fő és 3—3 (három-három) napi fogházra átváltoztatandó 30—30 (harminc-harminc) korona mellék-pénzbüntetésre ítéli.

Kötelezi vádlottat, hogy Gálffy Kálmán főmagánvádlónak, felmerült költségei fejében 270 koronát, 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizessen.

Elmarasztalja az ezután felmerülő bűnügyi költségek hordozásában, de azokat egyelőre behajthatatlannak nyilvánítja.

Az 1848: XVIII. t.c. 35. §-ában írt következmények terhe alatt kötelezi a „Székely-Udvarhely” című lap kiadóját, hogy jelen ítéletet indokaival együtt, jogerőre emelkedése után a Székelyudvarhelyen megjelenő „Székely-Udvarhely” című lap legközelebbi számában, a btk. 277. §-ának utolsó bekezdésében előírt módon közzé tegye.

Dr. Bedő Sándor ügyvéd, főmagánvádló képviselője díjait a kir. törvényszék 200 koronában állapítja meg, saját felével szemben.

I N D O K O K:

Az esküdtek, a jelen ítélet rendelkező részében idézett kérdésekre adott feleletekkel a vádlott bűnösségét megállapították.

Mint hogy az idézett kérdésekben körülírt

két cselekmény a btk. 261. §-ában meghatározott s e szakasz 2. tétele szerint minősülő két rendbeli, nyomtatvány után elkövetett becsületsértés vétségét képezi, a kir. törvényszék is vádlott bűnösségét ily értelemben megállapította.

A büntetés mértékének megállapításánál figyelembe vette a kir. törvényszék, mint enyhítő körülményeket, a vádlott fiatal korát, beismerő vallomását, büntetlen előéletét és hogy a nagyatyja menyasszonyán ejtett sértés miatti felindult állapotában követte el a cselekményeket.

ugyis az is, hogy magánvádló is enyhe büntetés alkalmazását indítványozta s erre való tekintettel a btk. 92. §-át alkalmazva,

vádlottat a bűnösséggel arányban álló büntetésre ítélte.

A kiszabott pénzbüntetés behajtására és esetleges szabadság vesztésre leendő átváltoztatására vonatkozó rendelkezés az 1848: XVIII. t.c. 30. §-ának 3. pontján, illetve a btk. 53. §-án alapszik.

Főmagánvádló költségeinek megfizetésére vádlott a B. P. 479. §. és 480. §-ai értelmében volt kötelezendő.

A felmerülő bűnügyi költségek hordozására vonatkozó rendelkezés a B. P. 480 §-án, illetve a vádlott vagyonelvonatosságát az 1890. évi XLIII. t.c. 4. §-án alapszik.

Az ítéletnek hirlap után leendő közzétételére vonatkozó rendelkezés az 1848: XVIII. t.c. 35. §-ának, a btk. 277. §. utolsó bekezdésének és a B. P. 574. §. utolsó bekezdésének egybevetett értelmén alapszik.

Főmagánvádló képviselőjének díjai a B. P. 485. §-a alapján állapította meg.

A marosvásárhelyi kir. törvényszék, mint esküdtbíró, 1907. évi április hó 3-án.

Bodó Sándor s k. Bardocz Árpád s. k. az esküdtbírók elnöke. jegyző.

Hitelességét igazolja:

Füstös Károly,
kiadó.

Az alamizsna.

Szó sincs róla, a koldusnak kötelessége a legcsekélyebb alamizsnát is hálás szívvel megköszönni, sőt az adakozó jólétéért a szokásos imádságot is lemorzsolni. Köteles köszönettel kell tehát fogadnunk a nagyméltóságos kereskedelmi kormány, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara szíves közvetítésével kapott azon kegyes adományait is, melyeket megyénk iparának fejlesztésére, mint koldusalamizsnát méltóztatott nyújtani.

A fenti kamara e hó 6-án tartott közgyűlésének napirendje előtt, elnöklő királyi tanácsos Tauszik B. Hugó, bemutatta Sztéryi József kereskedelmi államtitkár levelét, melyet lapunk mult számában leköszölni ígértünk és ime most szóról-szóra adjuk:

„A kamara gyöngéd figyelmét hálással köszönöm, mint annak jelét, hogy a hazai közgazdaság érdekében folytatott munkám állandó érdeklődés tárgya és azt kellő jóindulat kíséri azokban a körökben, a melyeknek támogatására ezekben utalva vagyok.

Biztosíthatom a tisztelt kamarát, hogy a miként a multban, úgy a jövőben is egyedüli törekvésem leendő ezeknek az érdekeknek teljes erőmből való szolgálása és ha ebben a Székelyföld speciális vi-

szonyaira tehetek szolgálatot, az különös örömmre fogna szolgálni, mert ismerem helyzetét és viszonyait, tudom szükségleteit és igényeit, melyeknek lehető kielégítésében mindenkor készséggel fogok közreműködni. Sztéryi.

„Az államtitkár meleg hangu levele nagy lelkesedést keltett”, így jelenti ezt a kamara közgyűlésének jegyzőkönyve.

És bizony mondom, nálunk is nagy lelkesedést keltett volna, ha nem tartottuk volna érdemesnek a jelentést végigolvasni.

De mert szóról-szóra, sőt betűről-betűre végig olvastuk, engedje meg nekünk, úgy az igen tisztelt kamara, mint ő méltósága az államtitkár ur, hogy lelkesedésünket alább szállítsuk, mert egy cseppet sem vagyunk elragadtatva azon alamizsnák által, melyeket nekünk a nagy országos iparfejlesztő akcióból, mint máshonnan maradt hulladékokat kegyeskedett ajándékozni és melynek az a színeze: hogy kanalat adtam, magad pedig keress eleddel hozzá, ha élni akarsz.

Sem okunk, sem jogunk hozzá, hogy az államtitkár ur azon jóhiszemű kijelentésében kételkedjünk, hogy ismeri a Székelyföld helyzetét és viszonyait, tudja szükségleteit és igényeit, melyeknek kielégítésére mindenkori közreműködésének készségét örömmel felajánlja. De ha ismeri helyzetünket és viszonyainkat, tudja szükségleteinket és igényeinket, akkor, speciálisan Udvarhely megyére nézve mondhatjuk, hogy rosszul ismeri és még rosszabbul tudja és bizony nagyon érdemes, sőt nemzeti kötelessége is volna úgy az igen tisztelt kamarának, mint államtitkár ur ő méltóságának is a mi nagy, égető és az eddiginél feltétlenül nagyobb és hathatósabb segélyt igénylő, szomorú közlekedési, ipari és kereskedelmi helyzetünkkel, az ügyet megillető pártatlansággal és tanulmányozással, bővebben és nagylelkűbben foglalkozni, és felénk is fordítani jobb kezét, hogy ne csak alamizsnát, de olyan nagyértékű segítséget is kapjunk már, mely a mindinkább türehtetlen helyzetet, a kormány figyelmének felhívásával és segélyével alapjában megváltoztathatná; mert csak a helyzet és viszony nem ismerésének tulajdoníthatjuk azt, hogy eddig olyan mostohán kegyelt megyéje voltunk a magas kormány, és a tisztelt kamarának. Es ha ebben talán a hi-

vatkozott forumoknak kételyei volnának, ám küldjék hozzánk megbizottait; utasítsák őket a helyzet, viszonyok, szükségletek és igények alapos tanulmányozására; bízzák meg őket, hogy tegyék jobb kezüket, a mi mellőzött megyénk szegény népének sajgó sebeire és akkor meggyőződhetnek személyes tapasztalatukból, hogy érettünk eddig még annyit sem tettek, amennyit alázatosan kérni és könyörögni, de nem követelni, önmagunk iránti elodázhatalan kötelességünknek tartottunk.

Van egy áldatlan vicinális vasutunk, melynek kiépítése megyénknek óriási áldozatába került, anélkül, hogy eddig egy fillér kamatot vagy osztalékot kaphatott volna kárpótlásul; megye, város és községek szinte elvérzettek, elszegényedtek az anyagi áldozatok hozatalán. Ez évi január elseje óta, kuriozumként feljegyeztük, ez a vonat, a jelzett időtől mostanig 34-szer nem várhatta be a budapesti megkésített vonatot és ugyanannyiszor maradt városunk és megyénk közönsége posta és hirlap nélkül és ugyanannyiszor rekedtek a boldogtalan utasok Segesvár vagy Héjjasfalva állomásán. Csak innen a megye székhelyén át évenként több mint 2000 waggon faárut szállítanak e lassu forgalmu és menetü vicinálison és dacára annak, hogy éveken át kérjük és könyörögjünk, sürgetjük egy harmadik vonatot beállítását, be nem váltott szép ígéreteknél egyebet eddig nem kaptunk. Pedig e rideg elzárkózás csak a viszonyok és helyzetünk teljes félreismeréséből eredhet, mert egész kereskedelmi, ipari, közgazdasági és társadalmi életünkre mint egy nagy átok nehezedik az a kétségbeesztő valóság, hogy nemcsak az ország szívéből, de néhány kilométernyire eső szomszédvárosainktól is napokon át el vagyunk választva és különítve e szerencsétlen vicinális menetrendje és menetsebessége, vagy inkább menetlassúsága által.

Megyénk iparfejlesztő bizottsága, melyet a legnagyobb rosszakarát sem vádolhatna mulasztással vagy közönyvel, már küldöttségileg tiszteltgett a magas kereskedelmi kormány, és államtitkáránál, hogy a mi speciális kereskedelmi és ipari helyzetünket az élő szó közvetlenségével ecsetelje és azoknak sürgős gyógyítását, támogatását me-

gyénk érdekében kikoldulja. Hát itt sem jutottunk a szép ígértnél tovább; mert bár András József fazekasnak egy égető kemence építésére 250 koronát és néhány szerszámot, Salamon Kálmánnak szintén néhány szerszámot és Filep Dezső korondi agyagiparosnak összesen 2450 korona segélyt utalványoztak, ezzel egy lépéssel sem vitték előbbre Udvarhelyvármegye haldokló kereskedelmét és iparát, sőt a nevezettek is csak anynyiban segítettek, hogy van nekik most már szerszámuk, de azért nincs pénzük, anyagi erejük az anyag beszerzésére, melynek feldolgozására a szerszámokat használhatnák; pedig jó lélekkel mondhatjuk és ezt talán már a t. kamara is tudja meggyőződésből, hogy az említettek mindegyike szakmájában olyan kiválóság, hogy nagyobb mérvű, reális támogatásuk által, meggyénkben nagy és hasznos szolgáltatást tehetnének a székely műiparnak.

Vagy mit szólunk a székelyudvarhelyi polgári körnek ajánlékozott egy darab kis vetítő géphez? Hisz erre nekünk nincs szükségünk, és ha néha mégis szükségünk volt, úgy illyent a kath. gimnázium mindenkor rendelkezésünkre bocsátott. Mi egy nagyobb vetítő gépet kérelmeztünk, melylyel az „Uránia” mintájára a tanintézetekben és más nyilvános helyeken, csekély belépti díjjal tudományos előadásokat rendezhessünk és azok jövedelmével pótolhassuk azt az összeget, mely egyik legrégibb vágyunknak, az „Iparosok Ott-honá”-nak felépítésére már eddig összekuporgatva rendelkezésünkre áll.

Tehát kenyér helyett — morzsákat, hathatós segély helyett csak — koldusalamizsnát kapunk.

És ez annál inkább fáj nekünk, annál véresebbre tépi székely szívünket, mert látjuk, hogy Brassó, Segesvár, Marosvásárhely és a többi nagyobb városok, a mi városunk rovására előtérbe állítanak, mert szomoruantapasztaljuk, hogy megyénk az államtitkár ur készséges szolgálatából csak a legmostohább részesül.

De más oldalról sem igen élvezhetjük az államhatalom kegyét, amit leginkább azzal bizonyíthatunk, hogy megyénk közigazgatási bizottsága már 1903 július havában kérelmezte, hogy városunkban egy csendőrszárny-parancsnokság állítsassék fel, mert erre nemcsak mint határvármegyének első igényünk volna, és az ilyen parancsnokságok rendszerint oda helyeztetnek, ahol már katonaság is van, mert ezt a szolgálati fegyelem érdeke is megkívánja; akkor azt a választ nyertük, hogy egy ilyen parancsnokság felállítása egyáltalán nincs tervbe véve, és midőn ez év február hó 13-án ugyanezen alázatos kérésünket megsürgöttük, mindezideig válasza sem méltattak, de megkaptuk a feleletet abban, hogy

az általunk kért és megsürgött csendőrszárnyat Segesvárra helyezték.

És így állunk mi mindenben, hogy vagy csak alamizsnát, vagy semmit se kapunk...

Pedig Sztéryni államtitkár ur — a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara igazságos és méltányos ajánlata alapján, magas állásában sokat tehetne értünk és ha tenne, ha tenni méltónak találná, bizony mi is, nemcsak lelkesedéssel, de székely szívünk meleg hálájával áldanánk lépteit nyomát.

Deréki Antal.

Ázsiai állapotok.

Riasztó hírek verték fel városunk lakosságát a közeli napokban; előbb takargatták, később csak sutogták, majd a szomorú kényszernek engedve mégis nyilvánvalóvá lett a szomorú tény, hogy gyorsan terjedő tifusz járvány veszélye előtt állunk. A villámgyorsasággal nyilvánosságra jutott hírek ugyan még most kissé túlzottak és azok terjesztői csak rossz szolgálatot tesznek a lakosságnak, ha alaptalanul mende-mondákkal rémitgetik a közvéleményt, ám azért nekünk, kik nehéz hivatásunk teljesítésében épen a közvélemény szolgálatában állunk, fájón esik konstatálnunk, hogy az eddig szerzett biztos értesülések is már elégségesek arra, hogy megállapítsuk, miszerint városunkban — a sok egyéb közügy mellett — épen a legfontosabb: a közegészségügy leledzik a legvadabb ázsiai állapotban és ennek tulajdoníthatjuk, hogy a legrövidebb idő alatt a tifuszjárvány olyan vehemenciával lépett fel, melynek — ha radikálisan eleje nem vették — ránk nézve beláthatatlan következményei lehetnek. Alaptalanul vádolni, meggyőződés nélkül felelősségre vonni senkit sem akartunk, mert nem képezheti örömlenket, nem találhatjuk gyönyörünket abban, ha másoknak kellemetlenkedni hivatásunk kényszerit. De itt egy nagy és népes város közegészségéről, polgárságának, ifjú nemzedékének legdrágább értékéről — az életéről van szó és csak kötelességünket teljesítettük, a mikor az okozatnak, okozó okát is kerestük. És meg is találtuk.

A város köztisztaságának, közegészségügyének botrányos elhanyagolásában.

Sok szó esett már erről vármegyei közigazgatási bizottsági és városi képviselőtestületi üléseken; sok interpelláció hangzott már el, sok megnyugtató ígérlet is tétetett és mégis minden a régi ben maradt. A vármegye legközelebbi közigazgatási ülésén, az interpellációk több oldalról és a szokottnál erősebb hangon is megtétek és most, midőn a tifuszjárvány ilyen ijesztő módon fellépett, megakartunk győződni, vajjon Dr. Damokos Andor vármegyei alispánja megtette-e hát az ülésben hangoztatott gyors intézkedéseit a meginterpellált sérelmek ügyében.

És meggyőződünk felőle.

Volt alkalmunk betekinteni azon rendeletekbe, melyeket az alispán a Székelyudvarhely városi közegészségügyellenes viszonyok megszüntetésére a városi tanácshoz és annak fejéhez, a polgármesterhez intézett és meggyőződünk, hogy e négy ivre terjedő és nyolc pontból álló rendelet a legapróbb részletekben is felölel minden észlelhető és eddig tapasztalt hiányt a mi a közegészségügyre közvetlen hátránnyal bír, elannyira, hogy megvultunk lépve attól a tájékozottságtól, attól az alapos, gondos körtekintéstől és nagy szabású adminisztratív tehetségre valló modern és a mai kor követelményeinek mindenben megfelelő tudástól, mely e rendelet minden egyes

pontjában kifejezésre jut; de meggyőződünk másfelől arról is, hogy e rendelet nagyobb része, már csak a korábbi rendeletek kategorikus megismétléséből áll, a melyeknek be nem tartásáért egyedül és kizárólag a város tanácsát kárhoztathatjuk, mely tanács szokott egykedvűséggel folytatja rég megkezdett boldog álmát és mindig és mindenkor a takarékoság (!) nagyonis bő köpenye mögé rejtőzik. Hát hiszen szép erény és szükséges is a takarékoság a polgárság véres filléreivel; de sokkal nagyobb polgári erény, sőt elengedhetlen kötelessége is a város atyáinak, hogy a polgárság legdrágább kincse, egészsége és élete felett őrkdjék, mert nálunk, a hol a halandóság statisztikai kimutatások szerint jóval felülmúlja a szaporodás arányát, a hol ezenkívül a nagyfokú kivándorlás is fogyasztja és csökkenti a székelység számát és erejét, nálunk minden emberélet, minden virága korában elveszett csemete is kincseket ér és megmentéseért a legmesszebb menő áldozatokat is meg lehet és meg kell hozni, mert itt a fukarságig üzött takarékoság már bűnné fajul. A város lakosságának és polgárságának, de a város reputációja érdekében is erőlyesen követeljük, hogy a felsőbb közigazgatási helyről erdelt és a bajok szanálására kiadott rendeletek, — melyeket legnagyobb sajnálatunkra teljes egészében le nem közhölhetünk — a maguk nemes és hasznos intenciójuk szerint haladéktalanul végrehajtsanak, mert azoknak eddigi elhanyagolása is már súlyos mulasztást képez a tanács részéről.

A tifusz járványról szárnyra kelt legelső hírek után Dr. Damokos Andor alispán megbízta Dr. Lengyel József vármegyei tisztí főorvost, hogy mindenek előtt az összes tanintézeteket járja be és alapos vizsgálat után azonnal tegye meg jelentését; az eredmény bizony elég szomorú volt; a kath. főgimnáziumban hét tifuszestet konstatáltatott, az állami reáltanodából négy növendék beteg (bár ezeknél a tifozus tünetek nincsenek megállapítva), a r. kath. kántor neje és gyermeke és még néhány tifuszos beteg találtatott, mely megbetegedéseknek, illetve a járvány fellépésének okát első sorban az ivóviz rosszóságának, továbbá a város nagy részének elmozarasodásában keresik. A járvány megszüntetésére, illetve továbbterjedésének meggátolására az alispán azonnal kiadta óvó rendeleteit: a római kath. főgimnázium e hó 14-től kezdődőleg 21 napra bezárattott; elrendeltetett, hogy a város közönsége a közutak vizének ivóvizül leendő használatától eltiltassék és a kutak nagy része lezárassék; hogy a vármegyei közkórház vízvezetékéből a kórház előtt egy nyilvános közkut azonnal, még kedden felállíttassék; hogy a lakosság erről falragaszok útján azonnal értesíttessék; hogy a kórházi vízvezeték felesleges vízmennyiségéből 3—4 közkutnak a város különböző pontjain leendő felállítása iránti intézkedések azonnal megtéssenek és a munkálatok a leg-sürgősebben keresztülvitessenek; hogy a végleges városi vízvezeték felállítása és berendezése nézve még ez év folyamán intézkedés tétessék.

Ezek volnának a preventív intézkedések a járvány tovaterjedésének meggátolására és midőn ezeknek azonnali és sürgős végrehajtását polgárságunk érdekében a legerőlyesebben követeljük, egyszersmint felkérjük a város lakosságát, hogy támogassa a hatóságot saját lakóterületének lehető tisztántartásával, házainak, szobáinak gondos szellőztetésével, de kérjük arra is, hogy minden ügynek, mely a közegészségnek ártalmára volna, szigorú ellenőrzője legyen, mert valamint a tanácsnak kötelessége a felsőbb helyről kapott utasításokat és rendeleteket

ket szigorúan végrehajtani, épen úgy és még inkább önmaga iránt teljesítendő kötelessége a lakosságnak a tanács rendeleteit nemcsak tiszteletben tartani, de utasításait mindenben lelkiismeretes pontossággal teljesíteni.

Sokat tudnánk és fogunk is még e kérdéshez szólni, míg egyelőre csak várakozó álláspontot foglalunk el; egyet azonban már most sem hagyhatunk szó nélkül és pedig azt: hogy miért nem hívnak össze ilyen sürgős esetben rendkívüli városi közgyűlést, mikor nem holmi apró-cseprő árverésekről, hanem mindnyájunk jólétét és egészségét fenyegető járványról van szó? mert feltételezünk városi képviselőtestületünkről annyi józanságot és áldozatkészséget, hogy ilyenkor nem köti meg a polgármester kezét, nem takarékoskodik, — amint nem is szabad — hanem felhatalmazza, hogy kötelessége és legbőlebb belátása szerint intézkedhessék az óvintézkedések megtételében.

Városunk közönségének pedig szíves tudomásáért szerint kötelességünknek tartjuk megnyugtatóan elmondani, hogy orvosok szakvéleménye szerint a járvány nem azonos a ragályal és hogy a tifusz terjedése, ragály útján csak akkor és ott allhat be, a hol a köztisztaság követelményeit elhanyagolják.

Legyünk tehát előrevigyázók, gondosak, de ne fessük sötétebb színekkel az ördögöt a falra.

Gazdakörök rovara.

Utmutató a birtokossági legelők rendtartásának megalkotására.*

Összeállította: Meisner Ernő, állattenyésztési kir. felügyelő.

I. A legelő leírása.

A legelőrendtartások megállapításánál az első kellék, hogy azt a legelőt, melyre vonatkozólag a rendtartást megalkotni akarjuk, úgy egészében, mint részeiben tüzetesen ismerjük; e végből tudnunk kell:

- Mennyi a kiterjedése? (hány kat. hold?)
- Egy vagy több tagban van-e?
- Melyek a határai: északról? keletről? délről? nyugatról?
- Az egyes tagok vagy részek a közhasználatban milyen elnevezéssel bírnak? (Bükkös oldala, Senki dombja stb.)
- Mily irányban s mily messze fekszik a közsegtől a legelő? illetőleg (ha több tagból áll) minden egyes tag?
- Milyen a felülete? (sik, hullámos, dombos?)
- Nincsenek-e vízmosások, árkok, posványok, mocsarak a legelőn? (ezen helyek nagysága, iránya és mélysége szintén leírandó).
- Vannak-e fák a legelőn? milyenek? szétszórva avagy egy csoportban vannak?
- Vannak-e épületek (menhelyek) rajta?
- Van-e állandóan elegendő és egészséges vizet adó kut avagy forrás, hol és hány? Van-e alkalmas helyen megfelelő számú itató, hol és hány?
- Milyen a legelő minősége? milyen a fel- és altalaj? milyen a legelő növényzete? Kataszteri nyilvántartás szerint milyen osztályokba van sorozva a legelő-terület?
- Milyen magasan fekszik a tengeter színe felett?
- Milyen lejtésekkel bír?

Ezen adatok alapján a szóban forgó legelőről térkép készítenő, mely a legelőrendtartás függelékét és tartozékát képezze s a mely térképről, mint egy nyitott könyvből a legelőre vonatkozó adatok leolvashatóak legyenek s a legelőről annak bejárása nélkül is tökéletes képet nyerjünk.

* Derék állattenyésztési felügyelőnk ezen fontos gazdasági szakdolgozatát, melynek jelenleg bevezetését adjuk, az érdekeltek figyelmébe ajánljuk. Szerk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják: hogy a Csorgó dombon ázott villamostelep helyén még vízőelőtti szemetet is találtak és ebből a leletből, valamint a Vargapatak és Malomárok különlegességeiből egy teljes minta-kollekciót helyeznek el a vármegyei Muzeumban;

mondják: hogy a városi tanács közelebbi ülésén javaslatot terjeszt elő, a Szabó Ferenc-féle sziget megvásárlására. A terv szerint népkertet telepítenek a területen és olyan jövedelmezővé teszik, hogy ezentúl egyáltalán nem kell pótdát fizetni;

mondják: hogy az Árpáducai kut kitisztításával egy munkást bíztak meg, a ki szorgosan hozzá is látott a dologhoz; munkaközben megszomjazott, megkóstolta a vizet és mikor meggyőződött, hogy az a város közegészségügyét veszélyezteti, irgalomból ott hagyta az egészet, de kárpótlásul magával vitt egy vascsővet, hogy veszett fejszének nyele akadjon;

mondják: hogy hiába költszünk a villamvilágításra, mert városunk egyiptomi sötétjét nem lehet semmivel sem eloszlatni;

mondják: hogy híres vicinális vonatunk mostanában próbakéséseket rendez;

mondják: hogy egy Budapesten vasárnap feladott level, már csütörtök reggelre ideérkezett;

mondják: hogy a keddi hetivásáron egészen szabad volt a Kossuth-utcai járda, mert a butorok nem állták el az utat portékáikkal.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

— **Tífusz-járvány.** Lapunk más helyén már megemlékeztünk e szomorú tényről. Most még arról tartozunk beszámolni, hogy a város egészségügyi bizottsága szerdán délután ülést tartott Dr Solymossy Lajos elnöke mellett; konstataáltak, hogy eddig 17 tífusz-est adta elő magát, melyből 13 betegről bebizonyosodott, hogy a kettős kútból ivott és kettős kivételével mind a Szentimre-utca, Iskola-utca, Deák-tér és szeminárium táján lakott. A bizottság ezek alapján kimondta a járványt, utasította a tanácsot, hogy úgy ezt, mint a járvány terjedésének megállítására vonatkozó tudnivalókat, utcai plakátokon hozza a közönség tudomására, melyeken egyszersmind az óvintézkedéseket is közölje. A kettős kutat lezárták és lepecsételték. A haza utazott összes vidéki tanulók illetőségi helyére értesítést küldtek.

Hogy a közegészségügy rovására nálunk milyen hanyagság és mulasztás történt, annak bizonyítására ismételtük Dr Solymossy Lajos, a közegészségügyi bizottság elnökének, az ez évi április 25-iki városi közgyűlésen tartott interpellációját, melyben kijelentette, hogy hallomása szerint a városban tífusz-járvány uralkodik és a közkórházban 7 tífuszos beteget ápolnak és hogy a közutak nincsenek rendben. A polgármester válaszában kijelenti, hogy tudomása szerint tífuszjárvány nincs, csak néhány megbetegedés fordult elő, a közutak kitisztításáról gondoskodik. És ez majdnem egy hóval ezelőtt történt; de ha városunk tanácsa, a figyelmeztető — és mindenestre jóakaratu interpelláció nyomán, — ezt a városunk közegészségügyére nagyfontosságú körülményt folyton éber figyelmével kísérte volna, ha a közutak kitisztításáról, vagy a fertőzést okozó kettős-kut előzetes lezárásáról kellő időben gondoskodott volna, úgy most polgártársaink egészsége és talán — Isten óvjon — élete árán, nem jutottunk volna ilyen szomorú helyzetbe. Nem lehet itt semmi helye az érzékenykedésnek és a méltatlankodásnak, ha a közvélemény a város fejét és tanácsát a legszigorubb kritikával illeti és a megtörtént vagy

talán még bekövetkezhető bajokért felelőssé teszi; a közvéleménynek joga van választott tisztviselőitől minden tekintetben és minden vonalon, több tevékenységet, éberséget és gondosságot követelni. A tanács által elrendelt óvintézkedésekről lapunk hirdetési rovatában nyerhet a nagy közönség tájékozást.

— **Gyermeknap.** Az Ugron Ákos főispán kezdeményezése és védnőköse mellett tervezett gyermeknap, mint az előkészületekből látjuk, nagyon szép eredményt ígér; az első szombati napra városunk derék kereskedői már is jelentékeny összeget gyűjtöttek; a második azaz vasárnapi templomi gyűjtés is bizonyval eredményes lesz, mert városunk nemeslelkű hölgyei készséggel szegődtek a jótékonykodás szolgálatába. A harmadnapra hirdetett és tervezett műkedvelői előadást, tekintettel a városban fellépett tifus járványra, el kellett halasztani és így a gyermeknap csak szombat és vasárnapra szorítkozik, miért is e helyen kérjük városunk minden jóért és nemesért lelkesedni tudó közönségét, hogy a vasárnapi templomi gyűjtéseket nagylelkűen támogassa és ez által a szerencsétlen és elhagyott gyermekek sorsán filléreivel enyhítsen.

— **A képviselőház** hétfői ülésén Kossuth Ferenc miniszter heterjesztette az államvasutak fizetésrendezéséről és szolgálati pramatikájáról szóló két törvényjavaslatot. A 34 csoportba osztott alkalmazottak fizetésrendezése nagyon méltányos és az altisztek kezdőfizetése 1600 kor. lesz; a szolgálati szabályzat legfontosabb paragrafusa a 4-ik, mely kimondja, hogy m. kir. államvasuti tisztviselő csak az lehet, a ki magyar állampolgár és a magyar nyelvet bírja.

A ház nyári szünete június havában kezdődik, ezt megelőzi az első ülésszak berekesztése és a második ülésszak már ősszel kezdődik. A vasutasok törvényének elintézését azonban a kormány még a mostani ülésszak alatt szeretné keresztül vitetni.

— **Kérelem.** Azon nagybecsült hölgyeket, akik oly kegyesek voltak az „Eleven Ujság”-ban közleményeket és rovatokat elfogadni, tisztelettel kérjük, hogy a kapott kéziratokat szíveskedjenek sürgősen szerkesztőségünkbe visszaküldeni, mert azokat kötelességünk az illető íróknak köszönettel visszaszármaztatni.

— **A közbirtokosságok küldöttségébe** újabban Dobolló község Kortán Janost és Sztáncsuj Györgyöt, Márfalva közbirtokossága e hó 5-én tartott ülésében Biró Ferenc főbíró, Illyefalva község két képviselőt, — a kálnoki kétág katona birtokossága Gyöngyösi József birtokost az urbéresekről Dávid Mózes birtokost, — Csikkozmás közbirtokossága Kozma Antal közbirtokossági elnököt és Szántó Ábrahámot, — a kásonaljai közbirtokosság Pataki Antal birtokossági elnököt és Becze Ignácot, — Csikmenaság közbirtokossága Dániel János birtokossági elnököt, Erdélyi Sándor pénztárnokot és Ferenc Ignácot, Csiktusnád község Darvas János Klimót és ifj. Ferenc János ideiglenes birtokossági elnököt, Székelymagyaros közbirtokossága e hó 12-én tartott ülésében ifj. Istók József birtokossági elnököt, Homoródkeményfalva egy küldöttjét, Szörce község közbirtokossága id. Szörce János, Donáth Zoltán, Pataki János és Tahó Józsefet, — Bodos község közbirtokossága Bedő Janost, Nagy-Bacon község közbirtokossága Bardóc Sámuel és Keresztes Gerelyt választotta meg.

— **Halálozások.** Özvegy Nagy Mártonné Kállai Sára, életének 69-ik, özvegyiségének 2-ik évében, e hó

11-én délelőtt 9 órakor jobb létre szenderült. Temetése e hó 13-án délután 3 órakor, a gyászoló rokon-ság és nagyszámu közönség jelenlétében folyt le. Derzsi Tihamér telekkönyvi tisztviselő, életének 32-ik évében e hó 14-én d. u. 5 órakor Felsőboldogfalván, hosszú szenvedés után, jobb létre szenderült; temetése e hó 16-án délután 3 órakor tartatott, a gyászoló család és nagyszámu közönség jelenlétében.

— **A fagyos szentek** az idén elég jól viseltek magukat és méltatlanság volna tőlünk, a mindig rettegett Pongrác, Szervác és Bonifác ellen most is panaszt emelni, a kik máskor mindig hideget, fagyot és jeget szoktak hozni és a föld népét nyomorba, inségbe kergetni. A három fagyos szent napja május 12, 13 és 14-ik napján volt és az idő szokatlantul meleg, sőt talán túlmeleg is volt, úgy, hogy egy jó kis eső áldására már nagy szükségünk volna. Hátra van még Orbán, a legveszedelmesebb fagyos szent napja, mely szombaton e hó 25-én lesz, adja az Isten, hogy nagyobb kárt ez se okozzon nekünk.

— **Milyen időt várhatunk?** „Meteor” a legközelebbi hetekre a következő időjárást jósolja: A 16-ki csomópont hatásköre ismét hűvös, de lehet viharos, esetleg zivataros jellegű, melynek lejárása után május havára egészen végéig, meglehetősen állandónak mutatkozik az idő, sőt felő, hogy csapadékhány is áll be a terményeknél, ha csak az egyes csomópontok zivataros jellegű esőt nem hoznak, ami azonban kárral jár, a haszon mellett. A pünkösdi ünnepek kellemes időjárását a bolygók állásai nem zavarják.

— **A közönség érdekében** talán mégis érdemes volna, az illető tényezőknél egy kicsit arra is kiterjeszteni figyelmüket, hogy a hetivásárok alkalmával a Kossuth utcai gyalogjárók, legalább az aszfalton szabadon tartassanak és a közönséget a közlekedésben ne akadályozzák a mindkét oldalon épen a járdára kirakott elárusítandó butorokkal, mert azok a járdán kívül is bátran helyet foglalhatnak. A keddi hetivásár alkalmával, különösen a posta felőli oldal, annyira el volt torlaszolva, hogy a levélszekrényhez egyáltalán férni sem lehetett és alig maradt a közlekedésre annyi hely, hogy a közönség egyenként elmegetett rajta. Mi tiszteljük, becsüljük és szívesen előmozdítunk minden ipart és iparost, korántsem kívánjuk senki kárát, de hírlapírói kötelességünk parancsolja, a közönség érdekeit is mindenben megóvni.

— **Erdélyrészi vásárok.** Pénteken május 17-én Beszterce, Magyarigen, Nagyborosnyó; 18-án Papóc, Várhely; 19-én Kibéd, Soósmező; 20-án Alsózsuk, Ispánmező, Mikeszásza; 21-én Batos, Sülelmed; 22-én Bonyha, Cege; 23-án Fogaras; 24-én Baróth, Kendilóna.

— **Székely kiállítás.** A Sepsiszentgyörgyön szeptember hó folyamán megtartandó Székely kiállítás védnökéül tudvalevőleg Darányi földmívelésügyi minisztert öhajtják megnyerni; e célból a háromszék megyei főispán Elekes vezetésével e hó 16-án délelőtt 11 órakor egy küldöttség fok a földmívelési miniszternél tisztelegni. Dr Damokos Andor alispán kedden a délutáni vónattal Budapestre utazott, hogy ott Udvarhely megye képviselőjében a küldöttséghez csatlakozzék.

— **Brutális férj.** Bajor János székelykereszturi lakos e hó 13-án délelőtt 9 óra tájban, feleségét Gáspár Marit, azért mert őt munkára felköltötte, egy felkapott doronggal annyira bántalmazta, hogy a szegény asszony eszméletét veszítette és mikor a hirt — kedden délelőtt — kaptuk, még mindig nem tért magához. Adorján járásörmester a brutalitásról értesülve, megindította

a nyomozást, vallatóra fogta Bajor Janost, a ki példátlan hidegvérrel vallotta be tettét és azzal indokolta, hogy azért verte meg nejét, mert az gorombáskodott vele és bizony azt sem banná, ha sebeibe meghalna. A durvalelkű embert feljelentették a bíróságnál.

— **Megszökött.** Nessi Pál, volt országgyűlési képviselő és ügyvéd a fővárosból megszökött. Nessi Pál a legszerencsésebben kezdte pályáját; mint fiatal ügyvéd került a képviselőházba, gazdag ember volt, de nagy pazarlása, könnyelmű életmódja felemésztették nemcsak ügyvédi jövedelmét, de vagyonát, házát és végre — a becsületet is. Gyanus ügyekbe bonyolódott; katonamentéssel, állasközvetítéssel és kölcsönszerzéssel foglalkozott és mind lejjebb sülyedt a bűn mocsarába. Most, — midőn látta, hogy feje fölött a hullámok összezsapnak és bűnügyei a bíróságot és rendőrséget sürűn foglalkoztatják, már április 20-án megszökött és szökése csak május 12-én derült ki.

— **Az Erdélyi Múzeum Egyesület** 1907. június 1. és 2-ik napján tartja Zilah városában III. vándorgyűlését. A résztvevőket kéri a vezetőség, hogy szándékukról az egyesület titkárat (Kolozsvár, Farkas-utca 13) e hó 20-áig értesítsék. A jelentkezőket a helyi bizottság elszállásolja. A Szamos völgyi vasut igazgatósága 50 százalék menetdíj kedvezményt engedélyezett. Indulás Kolozsvárról június 1-én reggel 7 óra 25 perckor, érkezés Zilahra délután 2 órakor. Ebédelni lehet Zsibón 12 órakor.

— **Kivándorlási ankét.** A folyton növekedő kivándorlás és munkáshiány okainak s orvosszereinek gyakorlati megvitására a Magyar Gyárparosok Országos Szövetsége Budapesten június 19-én s a következő napokon országos ankétet rendez. Az ankét a Szövetség az érdekelt minisztériumok, a székelyföldi hegyvidéki kivándorlási kirendeltségek képviselőit, valamint az országos és fővárosi statisztikai hivatal igazgatóját, továbbá a törvényhozás, közgazdaság és tudományos világ néhány oly kiváló tagjának meghívását tervezi, kik a kivándorlással szakszerűen foglalkoztak.

— **A Budapesti Főiskolai Székelykör** kérésére Háromszék vármegye április 30-án tartott törvényhatósági közgyűlésén 500 korona segélyt szavazott meg ez évre arra a célra, hogy a Budapesti Főiskolai Székelykör felállíthassa székely szobáját, mely hivatva van arra, hogy idővel majd Székely Diákok otthoná fejlődjék. Ugy látszik, hogy Háromszék vármegye méltányolja a nagyfontosságú kérdés horderejét, mikor a modern felfogáshoz csatlakozva, egy székely diák internátusnak igyekszik letenni alapkövét. Reméljük, hogy vármegyénk is megtalálja a módot, hogy székely ifjaink neveléséből kivegye részét!

— **Doktoravatás.** Krusnitsky Elek, társadalmi köreink egyik kedvelt alakját a napokban Kolozsvárt az államtudományok doktorává avatták.

— **Esküvő.** Pálffy Gábor e hó 12-én, délután 4 órakor vezette oltárhoz Kadicsfalván Mihály Antal és neje Gegő Zsuzsa bájos leányát, Mihály Reginát. Tartós boldogságot és kölcsönös megelégedést kívánunk a szép frigyhez.

— **Papir- és írószerkiállítás a szegedi gyorsírókongresszus alkalmából.** Ez év júliusban nemzetközi gyorsíró kongresszus és versenyírás lesz Szegeden, melyen a világ csaknem minden kulturnemzetének gyorsírói képviselve lesznek. A rendkívül nagyszabású és e téren első kongresszust a rendezők összekötik papir- és írószer kiállítással, melyen a papírgyárak, írószerkészítők, nyomdászok, könyvkereskedők papírt, fűzeteket, írószereket, gyorsírás-nyomtatóanyagot

kat, írógépeket, sokszorosító készülékeket stb. állítanak ki. A kiállítás június 30-án kezdődik és július 21-ig fog tartani. A bejelentési határidő május 31. A bejelentések és tárgyak Perjessy László szegedi kereskedelmi és iparkamarai titkár, e szakkiállítás rendezőségének elnökehez küldendők be. A rendezőség a kiállításon való részvételre ezután hívja fel az érdekelteket cégek figyelmét.

— **Földvásárlás és szövetkezeti bérletek.** Bernát István orsz. képviselő a Magyar Gazdaszövetség igazgatója a hitelszövetkezetek idei kongresszusán érdekes előadást tartott a bérlet szövetkezetekről, mely most a Gazdaszövetség kiadásában a fenti címmel külön füzetben is megjelent. A füzetet nagy haszonnal olvashatják azok, akik a földkérdés iránt érdeklődnek. Megrendelhető a Magyar Gazdaszövetségnél, (Budapest, IX. Üllői út 21. II. 3.) ára 40 f.

— **A székelykereszturi m. kir. állami tanítóképző-intézet** I-ső osztályába az 1907—1908. iskolai évre felvesszünk oly éptestű, épszervezetű, egészséges ifjakat, akik 14-ik életévüket betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és a gymnasium, vagy a reáliskola, vagy a polgári iskola legalább 4 alsó osztályát, vagy a felső népiskolát jó sikerrel elvégezték, vagy a jelen év június hó végéig elvégzik. A felveendő 30 ifju közül 18 ingyenes ellátás (bentlakás, reggeli, ebéd és vacsora), 4 pedig évi 105 kor. ösztöndíj kedvezményében fog részesülni. A kedvezmények a középiskola vagy polgári iskola IV. osztályát végzett *kitűnő és jeles* előmeneteli növendékeknek fognak adományoztatni. A bentlakók ingyen lakást, fűtést, világítást és mosatást élveznek. Ingyen gyógykezelésben minden rendes tanuló részesül. A felvételért sajátkezüleg írt és 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodások a nm. vall. és közokt. miniszter urhoz címezve *jelen év május 31-éig* alulírothoz küldendők be. Minden folyamodó mellékeljen a kérvényéhez egy helyesen megcímezett *levélborítékot* is, hogy a nagy szűnődében a felvételi értesítést, esetleg az okmányait biztosan megkap hassa. A felvételtől szóló értesítést minden folyamodó a miniszteri döntés leérkezése után azonnal fogja megkapni (legkésőbb augusztus 20-ig). A folyamodók a részletesebb tudnivalókért forduljanak *Újvári Mihály*, állami tanítóképző-intézeti igazgatóhoz Székelykeresztúron.

— **Ertesítés.** Van szerencsém az igen tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piaccon Batthyáni-tér 4. szám alatt (szembe a millenium oszloppal) közbejött akadály miatt csak folyó hó 17-én kizárólag férfi (uri) divat üzletemet megnyitom, hol minden néven nevezendő legujabb uri divat cikkeket állandóan tartok raktáron szabott árak és szolid kiszolgálás mellett; tisztelettel *Szenkovits János Utóda.*

— Szolgái állás havi bér és évi kötelezettség mellett azonnal elfogalható. Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

— **A jóból nem árt meg a sok,** példa rá az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. kecskeméti kitűnő barack kréme

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*

Nincs vizünk.

Székelyudvarhely, 1907. május 15.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Több, mint egy fél hónapja elszakadt a Szabó-féle gát és a város

Ezen rovatban helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak, de a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

között levő malomárok vízteleenné vált. Ebből az árokból hordott eddig vizet és mosott a felfáros; ezt használta fürdésre ugyszólván az egész város. Tehát, hogy ebben az árokban viz legyen, a legnagyobb közszükséglet.

Mi történik mégis? Dacára annak, hogy képviselői közgyűléseken, valamint a Tek. Szerkesztő ur lapjában: a «Székely-Udvarhely»-ben is állandóan sürgetve volt a gátkötés, a hatóság nem a baj okának elhárításán, hanem az ahhoz való alkalmazkodáson fáradoz. Ugy tesz, mint a ki megsántul és gyógyítható lábát levágatja, hogy mankón járhasson.

A hatóság beállított tíz napszámost s azzal takaríttatja a malomárkot, mely a malomtulajdonosé és mi a magas pótdából fizetjük a más árkanak drága pénzen történt kitarakítását.

Hát ez miféle gazdálkodás!?! Igaz, hogy a malomárok bűzhödt pocsolyával tele van és a közegészségügyet veszélyezteti. De az így is egészségtelen marad s hozzájárul még az ugynevezett régi Küküllő medrére, mely hasonló módon telve van miazmákkal s épen úgy ártalmára volt és lesz a közegészségügynek. A hatóság miért nem szorította reá úgy a malomárok, mint a régi Küküllő állott pocsolyájának eltakarítására a malomtulajdonost!?! A városnak nincs hová tegye a pénzt!?!...

Miért nem hívta fel a malomtulajdonost és az érdekelt vízhasználatra utalt szomszédokat a hatóság, hogy a közérdekű gátkötésről értekezzenek és a bajt minél előbb elhárítsák, megszüntessék? Hiszen a malomárok kitarakítására fordított összeggel is alapot lehetett volna szolgáltatni a gátkötéshez. Így pedig az kidobott pénznek tekinthető!

A városnak erdeje és közmunkája is van. Ha okszerűen gazdálkodni akar, ebből juttathat a közérdekű munkálathoz.

Nézzenek körül és ebben az irányban tegyenek valamit, mert így nem mehet tovább.

Több városi polgár.

Mindenkinek figyelmébe ajánljuk a következő hirdetményt!

Szám 3109—907. kig.

Székelyudvarhely város közönségének

HIRDETMÉNY.

Székelyudvarhely város tanácsa közhírré teszi, hogy a város területén tifusz járvány uralkodik. Felhívja ennél fogva a város lakosságát a legnagyobb óvatosságra s tekintettel arra, hogy a fertőzés leginkább és legkönnyebben az ivóvíz használata által keletkezik, utasítja a lakosságot, hogy azok, kik kutvizet használnak ivóvizül, a vizet előbb forralják fel s csak azután lehűtve igyák.

Tudomására hozatik továbbá a lakosságnak, hogy az u. n. kettős kut vize meg van fertőzve és az hatóságilag lezárattott, hogy pedig a lakosság vízszükséglete kielégítve legyen, a vármegyei közpórház vize mindenkinek rendelkezésére áll.

Felhivatik továbbá a lakosság, hogy kutait, udvarait és ürszékeit a legszigorubb büntetés terhe mellett takaríttassa ki s azt fertőtleníttesse s minden egyes tifusz-betegedést a hatóságnak jelentsen azonnal s oly helyeken, hol tifusz-betegedések fordultak elő, a fertőtlenítést haladéktalanul vigye keresztül.

A fertőtlenítő szerek a városi tanácsnál kaphatók.

Székelyudvarhely, 1907 május 15.

Soó Domokos, h. polgármester.

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtatási intézetében Székelyudvarhelyt 1907.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Nyári menetrend.

Ervényes 1907 évi május hó 1-től.

Szv.	Gyv.	Budapest k. p. u. — Predeal — (Bukarest)	Szv.	Gyv.
I-III.	I-II.	állomások	I-III.	I-II.
900	915	i Budapest k. p. u.	720	750
1152	1119	i Szolnok	344	532
1206	1132	i Szajol	304	519
144	1247	i Püspökladány	117	403
344	211	i Nagyvárád	1109	238
410	218	i Nagyvárád	1034	232
827	533	i Kolozsvár	559	1110
	908	i Deés	340	
	305	i „		
854	611	i Kolozsvár	521	1050
1016	726	i Aranyos-Gyéres	348	930
1044	750	i Székely-Kocsárd	307	900
453	1025	i Marosvásárhely	1225	615
615	526	i „	537	1127
1145	831	i Tövis	157	812
	401	i Arad	635	1222
	1000	i „	850	445
1252	905	i Küküllőszög	1248	735
838		i Parajd (Korond-fürdő)		105
	335	i „	845	
153	944	i Kis-Kapus	1141	656
358	1257	i Nagy-Szeben	731	445
1120	731	i „	1257	915
213	946	i Kis-Kapus	1109	650
333	1051	i Segesvár	950	549
613	133	i Székelyudvarhely	705	305
343	1100	i Segesvár	927	542
751	209	i Brassó	531	245
1241	652	i Kézdi-Vásárhely		1016
306		i Gyimes	szsz.	445
	219	i Brassó		218
	331	i Predeal		112
	920	i Bukarest		805
750	300	i Budapest keleti p. u.	130	915
1248	733	i Pécs	827	344

Az aláhuzott számok éjjeli időt jelentenek

Az i — indulás; é — érkezés.

Közvetlen kocsik közlekednek

Budapest keleti p. u. — Parajd között, I. II. oszt. (Budapestről Parajdra Aradon át, Parajdról Budapestre Nagyvárádán át). (Június 1-től bezárólag szeptember 15-ig.) Budapestről ind. 2 órákor délután. Parajdról ind. 1 óra 5 perckor délután.

Pályázati hirdetés.

A nyikómalomfalvi róm. kath. egyházközségben építendő új paplakra pályázatot hirdetek. Pályázni óhajtok pályázataikat f. évi május 20-ig zárt levélben a székelyszentléleki plébániának címezve adják be. A terv és költségvetés a szentléleki plébánia hivatalban d. e. 8 órától kezdődőleg bármikor megtekinthető. A költségvetés fő összege 9381 K 12 f; terméskövet, homokot épületfát, cse-refát, anyag szállítást és 450 kézi munkást a hitközség ad

Székelyszentlélek, 1907. máj. 11.

Sinka Imre, Fuchs Gusztáv, megyebíró. plébános.

Van szerencsém

tisztelettel a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Székelyudvarhelyt a vasutállomással átellenben a

kőfaragó üzletemben

finom erős trachit kövekből márványozva és másfajta kövekből jutányos árban kapható.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Imre Márton, kőfaragó-mester.

586—1907. k. i. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Az ujonnan alakított kányádi körjegyzői állásra mely 1600 korona törzsfizetéssel és még tárgyalás alatt

Szépség és Egészség!

Kinek szeplő, pattanás vagy bármi folt van az arcán, használja a teljesen ártalmatlan Dr. Biró-féle

Havasi Gyopár Crémet

mely az arcbőrt igen hamar fehérré, tisztává és üdévé teszi.

Próbategely 70 f. Nagy tégely 1 K. Gyopár szappan 70 f.

Mindezekből főraktár

WOLFF

álló általánnyokkal van egybekötve, pályázatot hirdetnek.

Pályázók kötelesek kérvényeiket, a mennyiben jelenleg közhivatalnok állásban vannak, a 125000—902 B. M. rendelet 2. bekezdése értelmében hivatal főnökük útján hozzám juttatni, a kérvényben az 1900. évi I. t.-c. 6. §-ában, illetőleg az 1900. évi XX. t.-c. 35. §-ában meghatározott minősítésüket és eddigi alkalmazásukat okmánszerűleg igazolni.

A pályázati kérvények benyújtásának határidejeül május 17-ének d. u. 4 óráját tűzöm ki, mely ideig annál is inkább elvárom a pályázatok benyújtását, mert 18-án délelőtt 10 órákor a választást Kányád községe házánál megfogom tartani.

Okland, 1907 évi május 5-én.

SZABADY TIVADAR, főszolgabíró.

Butorraktár.

Jól felszerelt kárpitos és butorraktárban (Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 25. sz.) mindenféle butorberendezések, hálószoza, ebédlő és szalంగarnitúrák a legolcsóbb árban, külön dívánok, asztalok, tükrök, vaságyak, mosdók stb. igen nagy választékban kaphatók. E körbe tartozó felszereléseket, saját érdekében áll mindenkinek raktárból beszerezni. Készleges szolgálattal:

Weisz Ármin

kárpitos kész butorraktára.

„Kristály” gőzmosó gyár és vegytisztító intézet Kolozsvárt.

Elvállal vegyileg tisztítani női és férfi ruhaneműeket; mos, vasal fehérneműeket a legszebb kivitelben, gyorsan és előnyös árak ellenében. Székelyudvarhelyen képviselve:

Szenkovits János utóda uri divatkereskedő által, hol árjegyzékek is kaphatók.

Csomagolás és szállítás a képviselő által díjtalan.

Toronyépítés.

A székelyzsombori (Udvarhelymegye) evang. egyház toronyának építésére május 20-án délután 2 órákor árlejtés lesz. Előirányzott 7656 korona, bánatpénz 5 százaléka.

A presbyterium.

Női és férfiszabó üzlet Oklandon.

Szőcs István uri és női szabó üzletét Sepsiszentgyörgyről Okland községebe helyezte át a Főutca. Miután szakmáját a legelőkelőbb városokban, így többek között Párisban gyakorolta, a legkényesebb igényeket is képes kielégíteni.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Rheuma,

Köszvény,

Csuz

vagy más hasonló bajok ellen kitűnően bevált szer a Dr. Biró-féle

RHEUMA-SZESZ

Egy üveg ára 1 korona.

gyógyszertár Kolozsvárt.